

MAGNUS NORMARK, ANNA-KARIN TUNEMALM,
ANDERS LINDBLAD, PER WIKSTRÖM,
HENRIK RAMEBÄCK

Magnus Normark, Anna-Karin Tunemalm, Anders
Lindblad, Per Wikström, Henrik Ramebäck

CBRN-hot från ickestatliga aktörer

Årsrapport 2024

Titel	CBRN-hot från ickestatliga aktörer – Årsrapport 2024
Title	CBRN Threats and Incidents Involving Non-state Actors – 2024 Annual Report
Rapportnr/Report no	FOI-R--5757--SE
Månad/Month	Juni
Utgivningsår/Year	2025
Antal sidor/Pages	32
ISSN	1650-1942
Uppdragsgivare/Client	Försvarsdepartementet
Forskningsområde	CBRN-frågor
FoT-område	Inget FoT-område
Projektnr/Project no	A402125
Godkänd av/Approved by	Åsa Scott
Ansvarig avdelning	CBRN-skydd och säkerhet

Bild/Cover: Johan Hallnäs/TT Nyhetsbyrån

Detta verk är skyddat enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, vilket bl.a. innebär att citering är tillåten i enlighet med vad som anges i 22 § i nämnd lag. För att använda verket på ett sätt som inte medges direkt av svensk lag krävs särskild överenskommelse.

This work is protected by the Swedish Act on Copyright in Literary and Artistic Works (1960:729). Citation is permitted in accordance with article 22 in said act. Any form of use that goes beyond what is permitted by Swedish copyright law, requires the written permission of FOI.

Sammanfattning

Det finns inga offentliga uppgifter om att kemiska, biologiska, radiologiska eller kärnämnen (CBRN) använts i något terrorattentat som orsakat omfattande negativa konsekvenser under 2024. I likhet med tidigare år förekommer dock flera fall av innehav av giftiga substanser samt information om hur giftiga ämnen kan framställas bland kriminella och våldsbejakande aktörer från både den islamistiska och högerextrema miljön. I vissa fall har dessa aktörer kopplats till internationella terrororganisationer.

Liksom tidigare år kan författarna konstatera att giftiga ämnen fortsatt används i syfte att hota, skrämma och skada andra människor. I de flesta fall, som kommit författarna till kännedom, har hoten riktats mot individer som står i nära relation med attentatspersonen. Hot som anspelar på giftiga och smittsamma ämnen förekommer också i finansiella opportunistiska syften eller för att manifestera missnöje mot företag, myndigheter eller andra offentliga funktioner och personer.

Nyckelord: ickestatliga aktörer, terrorism, kriminalitet, bioterrorism, förgiftning, CBRN, hotbedömning, årsrapport

Summary

The aim of this annual report is to present an updated assessment of the threat posed by non-state actors' use of chemical, biological, radiological, or nuclear (CBRN) materials to cause adverse effects on society. The content is based solely on open source information and includes a selection of incidents. The report is produced by a research group at FOI (Swedish Defence Research Agency), with grants from the Swedish Ministry of Defence.

There were no confirmed attacks with CBRN agents that caused significant adverse consequences in society during 2024. As in previous years, there are several cases of possession of toxic substances and information on how toxic substances can be produced found among criminal and violent extremists from both the Islamist and right-wing environment. In some cases, these actors has been linked to international terrorist organizations.

The authors note that poisonous substances continue to be used relatively often to threaten, intimidate and harm other people. In most cases that have come to our attention, the threats have been directed at individuals who are closely related to the perpetrator. Threats referring to poisonous or infectious substances are also used for financially opportunistic purposes, or to demonstrate dissatisfaction with companies, authorities, or other public functions and people.

Keywords: non-state actors, terrorism, crime, bioterrorism, poisoned, CBRN, threat assessment, annual report.

Innehållsförteckning

Inledning	7
Perspektiv på CBRN-hot från ickestatliga aktörer	8
Hot, retorik och informationsspridning	11
Händelser relaterade till kärnämnen och andra radioaktiva material	12
Stölder	12
Smugglingsincidenter.....	13
Andra händelser.....	14
Uppgifter om bristande kärnsäkerhet	16
Händelser relaterade till kemiska ämnen	17
Sverige	17
Övriga Europa	18
Nord- och Sydamerika	21
Mellanöstern.....	23
Asien och Oceanien	23
Händelser relaterade till biologiska ämnen	27
Hot- och pulverbrevsincidenter	30
Anskaffningsmöjligheter	31

Inledning

Denna årsrapport är producerad inom ramen för ett projekt som bland annat har till uppgift att bedöma hotet att ickestatliga aktörer ska använda kemiska-, biologiska-, radioaktiva ämnen eller kärnämnen (CBRN) för att orsaka negativa effekter i samhället. Verksamheten finansieras av Försvarsdepartementet och producerar löpande underlag som belyser denna typ av hot. Verksamhetens inriktning styrs av regeringskansliet, som även utgör den främsta avnämaren för de resultat som genereras inom projektet. Årsrapporten utgör det regelbundna återkommande underlagsformat som kan delges till en bredare krets av mottagare. Föreliggande rapport utgör den trettonde i ordningen och blir även den sista som produceras, vilket är en följd effekt av att projektverksamheten delvis ändrat inriktning inför kommande år.¹

Rapporten är avsedd att spegla resultatet av kontinuerlig omvärldsbevakning och ge en övergripande beskrivning av relevanta händelser som inträffat.² Vidare delges information som berör sannolikheten att CBRN-ämnen används av ickestatliga aktörer. Rapporten baseras uteslutande på information från öppna källor och omfattar ett urval av aktuella incidenter. Den utgör inte en fullständig genomgång av alla företeelser och uppgifter som kommit till projektmedlemmarnas kännedom under året. Dess primära syfte är att fylla en strategisk funktion genom att presentera en översiktlig sammanställning av bedömda relevanta händelser på årsbasis, utifrån vilken avvikelser och trender ska kunna identifieras över en längre tid.

¹ Motsvarande rapporter för åren 2014-2023 kan laddas ner via FOI:s hemsida, www.foi.se.

² När datum utan årtal anges i denna rapport refereras till händelser som inträffat under 2024.

Perspektiv på CBRN-hot från ickestatliga aktörer

Efter ett händelserikt år kan vi konstatera att terrorhotet från organisationer som Islamiska Staten (IS) och al-Qaida (AQ) med dess provinser och följare fortsatt är påtagligt, inte bara i konfliktområden på andra kontinenter utan även i Europa. Organisationerna växer i styrka och utbredning, framförallt på den afrikanska kontinenten.

I Europa har ett flertal attentat skett och attentatförberedande verksamhet avväjts under året. Totalt sju genomförda och 19 avvärjda attentat med koppling till våldsbejakande islamistiska aktörer har ägt rum i väst.³ Inget av fallen har omfattat CBRN-ämnen. En majoritet av fallen har haft någon form av koppling till IS i Syrien och till IS förgrening i Afghanistan (IS-Khorasan). I oktober höll chefen för den brittiska säkerhetstjänsten (MI5), Ken McCallum, en publik presentation om rådande hotbild och varnade då framförallt för trenden av ökad hotbild från AQ och IS.⁴

FN:s *Analytical Support and Monitoring Team* varnar bl.a. för att AQ fortsatt har ambitioner att genomföra attentat utanför de områden där de är baserade och att denna ambition kan komma att öka i framtiden. Samtidigt konstaterar expertgruppen att IS-Khorasan (IS-K) utgör det största terrorhotet mot Europa utifrån de aktiviteter som organisationen genomförde under året 2024. IS-K kopplades under året, utöver ett omfattande antal attentat i Afghanistan och Pakistan, även till genomförda attentat i Ryssland, Iran och Turkiet.⁵

Trettio IS-K-kopplade individer dömdes till mellan åtta och 20 år i fängelse av en Tadzjikisk domstol för att i mars 2024 planerat att förgifta deltagare vid en Nouruz festival (persiskt nyårsfirande) i en stad öster om huvudstaden Dushanbe. Det planerade tillvägagångssättet för förgiftningen uppgavs ha varit att kontaminera maten för deltagarna, dock okänt med vilket ämne.⁶

Iraks insatser mot terrorhotet från IS har skett med omfattande stöd från den USA-ledda multinationella insatsen Operation Inherent Resolve under de senaste

³ Nationellt Centrum för Terrorhotbedömning, Helårsbedömning 2025, Säkerhetspolisen, Februari 2025

⁴ Director General Ken McCallum gives latest threat update, Security Service MI5, 2024-10-08.

⁵ Zelin Aaron, The Islamic State Hits Turkey After Years of Plotting, Washington Institute for Near east Policy, Policy Watch 3834, 2024-01-30.

⁶ Court in Tajikistan jails over 30 people for attempted mass poisoning linked to Islamic State offshoot, Reuters, 2025-02-14. URL: <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/court-tajikistan-jails-over-30-people-attempted-mass-poisoning-linked-islamic-2025-02-14/>

tio åren. I september togs ett beslut som innebär att den fysiska närvaron av den multinationella insatsen i Irak kommer att vara avslutad senast i september 2025. Samtidigt konstateras i beslutet att även om IS inte längre utgör samma hot som för tio år sedan, bedriver IS terrorverksamhet i landet med risk för en eskalering om inte insatserna för att bekämpa terrororganisationen fortsätter.⁷ Irakiska säkerhetsstyrkor satte under 2024 stor press på IS ledarskap och slog ut delar av organisationens materiella resurser i landet. I slutet av augusti, under en irakisk operation i västra Anbar-distriktet, dödades en av IS ledande personer för vapenutveckling. Denna person hade även varit inblandad i tidigare försök att utveckla kemiska vapen.⁸

Uppgifter i irakisk nyhetsmedia angav under sommaren att den lokala underrättelsetjänsten i Bagdad avslöjat IS attentatsplaner riktade mot huvudstadens dricksvattenförsörjning. Det planerade tillvägagångssättet för attentatet inkluderade användandet av giftiga ämnen som gruppen hade försökt utveckla i syfte att skada så många civila som möjligt.⁹ Det är dock inte känt vilket ämne IS försökt utveckla, och om gruppen haft någon faktisk operativ förmåga att genomföra ett attentat av denna karaktär.

I Syrien störtades den tidigare Assad-regimen av rebellstyrkor under ledning av den terrorstämplade organisationen Hayat Tahrir al-Sham (HTS). Ledarskapet för HTS har sitt ursprung från al-Qaida i Irak och organisationens verksamhet under inbördeskrigets tidigas fas, då under namnet Jabhat al-Nusra, präglades av den jihadistiska ideologi som utvecklats inom Al-Qaida. Det finns dock ingen information som kopplar Al-Nusra eller dess senare organisationsform HTS till användande av kemiska- eller biologiska stridsmedel. Däremot spreds en instruktionsvideo avseende småskalig produktion av nervgasen sarin, med al-Nusras organisationslogga, inom jihadistiska internetsidor under hösten 2013. Videoproduktionen vid denna tid var möjligen en reaktion på Assadregimens omfattande användning av nervgaser i Ghouta-området utanför Damaskus i augusti samma år. Den nya interimregeringen i Damaskus har offentligt tagit tydligt avstånd från kemiska och biologiska vapen, samt uttalat ambitionen att deklarerat och förstöra återstående delar av den tidigare syriska regimens kemiska vapenprogram, genom internationellt stöd.^{10 11} Det finns dock en oro för att terrorgrupper i landet ska utnyttja det maktvakuum som uppstått i samband med

⁷ Jim Garamone, Inherent Resolve Mission in Iraq and Syria Transitioning, DOD News, U.S. Department of Defence, 2024-09-27.

⁸ FN Säkerhetsråd, S/2025/71/Rev.1, 2025-02-06

⁹ Anas al-Bar, ISIS water-poisoning plot shows need for continued vigilance, Al-Fassel, 2024-07-17.

¹⁰ Aron Zelin, X-inlägg, 2024-12-07 <https://x.com/azelin/status/1865471215541821505>

¹¹ Börjegen S. et al., Kemiska vapen i Syrien i relation till maktövertagandet i december 2024, FOI Memo 8822, 2025-03-04

maktövertagandet i landet till förmågebyggande och ökat inflytande. På grund av detta framhåller FN:s expertgrupp i sin rapport betydelsen av att bevaka dessa gruppers eventuella ansatser att utveckla kemiska vapen.¹²

Amerikanska *Department of Homeland Security* (DHS) konstaterar i sin årliga hotbedömande rapport att minst åtta attentat med masskadeutfall som skedde i USA under 2024, främst utfördes av aktörer som inte kan kopplas till ideologiska motiv. Faktorer som bedöms ha präglat dessa aktörer kopplas till mental ohälsa och/eller upplevda personliga oförrätter. Samtliga åtta attentat genomfördes med skjutvapen och var riktade mot civila personer vid utbildningsinstitutioner och handelsplatser. Under 2024 uppgavs minst arton antagonistiska händelser med biologiska och kemiska ämnen ha skett i USA. En majoritet av dessa kopplades till kriminalitet och fyra fall uppgavs vara kopplade till aktörer med ideologiska eller politiska motiv. Samtliga fall präglades av enkla tillvägagångssätt och lättillgängliga ämnen som växttoxinet ricin (2 fall), fentanyl (2 fall), pesticider, klorgas och irriterande kemiska ämnen. DHS bedömer vidare att ickestatliga CBRN-hot under det kommande året mest sannolikt kommer att vara kopplat till inhemsk extremism och kriminella aktörer.¹³

Mandatet för FN:s särskilda organisation för utredning av IS brott i Irak och Levanten (UNITAD) löpte ut den 17 september 2024. I den tolfte och sista rapporten sammanfattas resultatet av utredningarna avseende IS utveckling och användning av biologiska och kemiska vapen. Inga nya uppgifter lyfts fram avseende IS ambitioner och försök inom BC-området. Däremot konstaterar UNITAD att IS användning av kemiska ämnen mot civilbefolkning i Taza Khurmatu, strax söder om Kirkuk, i mars 2016 samt tester av kemiska ämnen som nikotin och talliumsulfat på fångar kan utgöra krigsbrott samt brott mot mänskligheten.¹⁴ För fler detaljer om UNITAD:s utredningar inom området, se CBRN-hot från ickestatliga aktörer 2023, sid 9.¹

¹² FN Säkerhetsråd, S/2025/71/Rev.1, 2025-02-06

¹³ Homeland Threat Assessment 2025, U.S. Department of Homeland Security, 2024-10-02.

¹⁴ FN Säkerhetsråd, S/2024/408, 2024-05-24.

Hot, retorik och informationsspridning

FOI noterade inte någon ny information om propagandakampanjer kopplade till våldsbejakande miljöer som berör förmågeutveckling eller användning av CBRN-ämnen för attentat under 2024. Däremot har det framkommit uppgifter om att individer och grupper som gripits misstänkta för förberedelse för brottslig verksamhet innehaft CBRN-relaterade manualer. Ett sådant fall berör den person som mördade tre små flickor med kniv i Southport, Storbritannien, den 22 juli. Personen hade bland annat tillgång till AQ träningsmanual "Military Studies in the Jihad [Holy War] Against the Tyrants" där bland annat framställning av växttoxiner som ricin och abrin finns beskrivet.¹⁵

Ytterligare ett exempel på detta är den georgiske medborgaren som under sommaren utlämnades till USA för att ställas inför rätta för att ha planerat hatbrott mot judiska personer i New York.¹⁶ Mannen har aktivt publicerat manifest inom den högerextrema miljön som innefattar förslag på en rad giftiga ämnen som kan användas för att skada andra. Mannen skickade även *The Mujahedeen Poison Handbook* till en individ som han försökte rekrytera för hatbrotten i New York. Handboken omfattar ytterst kortfattade, ofta mycket bristfälliga, instruktioner avseende ett drygt trettiotal olika giftiga ämnen, och har tidigare förekommit i informationsspridning inom våldsbejakande extremistmiljöer.

Manualer av denna karaktär finns lättillgängliga att ladda ner från internet, men endast ett mycket begränsat antal av dessa är av operativ nytta för någon som avser att genomföra attentat med giftiga ämnen. En majoritet av de manualer som cirkulerar präglas av bristfällig eller felaktig information eller saknar vitala aspekter för operativt genomförande, som t.ex. ändamålsenligt anpassad utspridningsmetod.

¹⁵ För mer information i fallet se sid 27 nedan.

¹⁶ För mer information i fallet se sid 27 nedan.

Händelser relaterade till kärnämnen och andra radioaktiva material

I det här kapitlet redovisas händelser av typen smuggling, hot, stöld och terrorism där radioaktivt material inklusive kärnämne förekommit, eller påståtts förekomma. Händelser där material förlorats genom exempelvis försumlighet redovisas därmed inte. Strålkällor som rapporterats saknade ingår inte heller i den här sammanställningen. Observerade händelser som skedde under 2024 avviker inte från tidigare år. De händelser som noterades under 2024 bedöms inte ha utgjort något hot mot internationell säkerhet.¹⁷

Den information som belyses kommer från öppna källor och i huvudsak nyhetsartiklar. Det rapporterades 148 händelser till IAEA:s databas ITDB (Incident and Trafficking Database)¹⁸ under 2024 varav 97 från europeiska stater. Detta avviker inte från tidigare års rapporteringar. Sedan 2016 har i genomsnitt ca 160 rapporteringar gjorts till ITDB, varav 94 från europeiska länder.

Stölder

I februari rapporterade Vancouver Sun om att polisen utfärdat en varning då en Troxler stulits.^{19, 20} Några dagar senare återfanns instrumentet i den bil som instrumentet befanns i vid stölden.²¹

Ytterligare en Troxler rapporterades stulen i juli i Gods Lake (Kanada) samt en i Laval (Kanada) i september.²² Den i Gods Lake har rapporterats återfunnen, medan den i Laval i skrivande stund inte är återfunnen.

¹⁷ Händelser under Rysslands invasionskrig i Ukraina ingår inte i den här rapporteringen

¹⁸ IAEA, International Atomic Energy Agency, www.iaea.org

¹⁹ Joseph Ruttle, Police warn of radioactive device in car stolen in North Vancouver, Vancouver Sun, 2024-02-14, <https://vancouver.sun.com/news/local-news/stolen-car-contains-radioactive-device-north-vancouver-rcmp>

²⁰ Mätinstrument som innehåller strålkällor av Cs-137 och Am-241. Troxler är en tillverkare av detta instrument som är vanligt vid bl.a. vägbyggen.

²¹ Elizabeth McSheffrey, Radioactive nuclear gauge stolen from North Vancouver recovered: RCMP, Global News, 2024-02-19, <https://globalnews.ca/news/10303784/stolen-nuclear-gauge-recovered-north-vancouver/>

²² Canadian Nuclear Safety Commission, Report on Lost, Stolen and Found Sealed Sources and Radiation Devices, <https://www.cnsccsn.gc.ca/eng/resources/publications/reports/lost-stolen-ss-rd/cnsc-lost-and-stolen-sealed-sources-and-radiation-devices-report/>

En stöld av radioaktivt material rapporterades i maj i Barcelona.²³ Materialet, som fanns i en gul låda, bestod av Cs-137 och Am-241 och används enligt artikeln till att mäta fuktighet och densitet i mark, vilket innebär att det högst troligt rör sig om en Troxler.

Fyra personer arresterades i maj 2024 i Sydafrika.²⁴ De ska i november 2023 ha stulit ett fordon där det fanns en Troxler. Senare hittades fordonet men då utan det radioaktiva materialet. Polisen kom tjuvarna på spåren när de försökte sälja materialet. Vid gripandena återfanns materialet.

Smugglingsincidenter

Takeshi Ebisawa, en japansk yakuzaledare, som arresterades 2022, åtalades 2024 i USA för att ha försökt sälja bl.a. kärnämne från Myanmar.²⁵ Åtalet inkluderade även hans kumpan Somphop Singhasiri. Enligt åtalet ska Takeshi 2022 erbjudit sig att förmedla 2 ton torium och 100 kg uran (U₃O₈), samt att ytterligare 5 ton kärnämne skulle kunna erbjudas. Bland annat hade han erbjudit sig att sälja plutonium av vapenkvalitet. Materialprover beslagtogs efter assistans av thailändska myndigheter. Ett av USA:s nukleärforensiska laboratorier undersökte materialen och fann att de innehöll torium, uran och plutonium. Noterbart är att sammansättningen på plutoniumet de facto var av vapenkvalitet. Enligt det amerikanska justitiedepartementet riskerar de mellan 10 till 20 år i fängelse för smuggling av kärnämne. (Andra åtalpunkter i rättegången ger, om de fälls, livstids fängelse.) I januari 2025, under rättegången i en domstol i New York, erkände sig Takeshi skyldig till bl.a. åtalpunkten att ha smugglat kärnämne.²⁶

²³ Low-activity radioactive equipment stolen in Barcelona, Catalan News, 2024-05-08, <https://www.catalannews.com/society-science/item/low-activity-radioactive-equipment-stolen-in-barcelona>

²⁴ The South African Police Service, Directorate for Priority Crime Investigation (Hawks), Media Statement 2025-05-11, <https://www.saps.gov.za/newsroom/msspeechdetail.php?nid=53143>

²⁵ Justice Department Announces Nuclear Materials Trafficking Charges Against Japanese Yakuza Leader, US Department of Justice, 2024-02-21, [Office of Public Affairs | Justice Department Announces Nuclear Materials Trafficking Charges Against Japanese Yakuza Leader | United States Department of Justice](https://www.justice.gov/opa/pr/japanese-yakuza-leader-pleads-guilty-nuclear-materials-trafficking-narcotics-and-weapons)

²⁶ Japanese Yakuza Leader Pleads Guilty to Nuclear Materials Trafficking, Narcotics, and Weapons Charges, US Department of Justice, 2025-01-08, <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/japanese-yakuza-leader-pleads-guilty-nuclear-materials-trafficking-narcotics-and-weapons>

Andra händelser

I februari 2024 arresterades James Mousaly, som tidigare arbetat vid ett kärnkraftverk i Kanada.²⁷ James Mousaly anklagas för att ha läckt sekretessbelagd information, relaterat till kritisk infrastruktur vid anläggningen, till en utländsk organisation eller terroristgrupp. Domstolsförhandlingarna påbörjades i mitten av januari 2025. Dom i målet hade i skrivande stund inte fallit, men om han befinns skyldig är maxstraffet livstids fängelse.

Enligt BBC upptäckte polisen små mängder radioaktivt material hemma hos en trettioettårig man i Bedfordshire i Storbritannien.²⁸ Mannen arresterades först för att ha orsakat sprängningar som skulle kunna skada andra medborgare. Upptäckten av det radioaktiva materialet gjordes då polisen genomskötte mannens bostad efter andra misstänkta substanser. Enligt The Times sympatiserade mannen med högerextrema organisationer.²⁹

I augusti 2024 arresterades tre män i Bihar, Indien, då polisen funnit vad de arresterade personerna påstod vara 50 g av grundämnet californium (Cf).^{30,31} Vid den forensiska analysen av materialet hittades dock ingen onormal radioaktivitet. Cf-252 används bl.a. i neutronkällor inom industrin för olika applikationer samt vid uppstart av kärnkraftverk, och de innehåller upp till några milligram Cf-252.³² Enligt en annan nyhetsartikel grep polisen de tre männen när de transporterade materialet på en motorcykel.³³ Detta bedöms som osannolikt då en

²⁷ Phil Tsekouras. Ex-Ontario nuclear power plant worker denied bail after allegedly leaking secret information. CTVNews. 2024-03-04. <https://www.ctvnews.ca/toronto/article/ex-ontario-nuclear-power-plant-worker-denied-bail-after-allegedly-leaking-secret-information/>

²⁸ Daniel Sandford, Tony Fisher och Andy Trigg. 'No public threat' as radiological material found. BBC. 2024-05-16. <https://www.bbc.com/news/articles/cglvl3jvvd6o>

²⁹ Georgia Lambert. Police seize radioactive material from suspected right-wing extremist. The Times. 2024-05-16. <https://www.thetimes.com/uk/crime/article/police-seize-explosives-from-suspected-right-wing-extremist-zm8x00qhh>

³⁰ Three held in Bihar with 'radioactive substance'. The Hindu. 2024-08-10. <https://www.thehindu.com/news/national/bihar/three-held-in-bihar-with-radioactive-substance/article68508542.ece>

³¹ Enligt Oak Ridge National Laboratory, ORNL, (<https://www.osti.gov/servlets/purl/1649431>), som är en av två kända ställen i världen lämpade för produktion av Cf-252 (som troligtvis är materialet som åsyftades), har de totalt producerat 10.2 g mellan 1966 och 2019. 50 g Cf-252, som det påstods handla om i nyhetsrapporteringen, är då en ohemult stor mängd motsvarande fem gånger ORNL:s hela produktion sedan start. Lägg till att Cf-252 har en halveringstid på 2.65 år, vilket innebär att huvuddelen av det som producerats före 2015 har klingat av (ca. 7 % kvar efter 10 år).

³² Se till exempel: Californium-252 (Cf-252) Industrial Neutron Sources. QSA Global. <https://www.qsa-global.com/industrial-cf-252-neutron-sources>

³³ Bihar police arrest 3 with ₹850 crore of suspected radioactive substance. CatchNews. 2024-08-10. <https://www.catchnews.com/national-news/bihar-police-arrest-3-with-850-crore-of-suspected-radioactive-substance-253196.html>

oskärmad Cf-252-strålkälla på 1 gram ger på 1 meters avstånd en neutronstråldoshastighet på 22 Sv/h och en gammastråldoshastighet på 1,6 Sv/h.³⁴ Om det antas att cyklisterna hade materialet på pakethållaren och att det var oskärtat skulle de erhålla en dödlig stråldos inom ett par sekunder, och det är inte troligt att de efter ytterligare några tiotal sekunder ens skulle vara kapabla att framföra cykeln p.g.a. erhållen stråldos. Behållare lämpade för säker transport av något tiotal milligram Cf-252 väger flera ton.³⁴

I november inträffade en liknande händelse i Panighata, Indien.³⁵ Polisen beslagtog, vad som igen påstods vara californium, i en räd hos maken till ledaren för det politiska partiet Trinamool Congress. Mätningar visade att materialet ej var radioaktivt. Vid beslaget påträffades även sekretessbelagda dokument från en forskningsmyndighet (Defence Research and Development Organisation, DRDO) under Indiens försvarsministerium.

Sex personer arresterades i Dehradun, Indien, efter ett försök att sälja en anordning med material som påstods vara radioaktivt.³⁶ Efter mätningar på materialet kunde det avfärdas att det innehöll radioaktivt material.

På Filippinerna arresterades tre personer för att ha innehaft utarmat uran.³⁷ Enligt en nyhetsartikel skulle de försökt sälja materialet.³⁸ Den 18 oktober arresterades två personer varpå 20 kg metall innehållande uran samt 3 kg ”svart pulver”, även det innehållande uran, återfanns. Tio dagar senare arresterades ytterligare en person. Totalt återfanns ca 100 kg utarmat uran.

Drönarobservationer vid kärntekniska anläggningar har varit ett återkommande inslag i tidigare årsrapporter. I augusti rapporterade Newsweek att drönare hade observerats över det nedlagda kärnkraftverket i Brunsbüttel norr om Hamburg.³⁹ I december rapporterades om drönare som observerats vid två kärnkraftverk i

³⁴ Safety Analysis Report- Packages SRL 4.5-ton Californium Shipping Cask. DPSPU 74-124-6. <https://www.nrc.gov/docs/ML0302/ML030210327.pdf>

³⁵ Ankita Mahalanibish. Reports of radioactive material Californium found with Bengal TMC leader's husband false: Police. Alt News. 2024-12-12. <https://www.altnews.in/reports-of-radioactive-material-californium-found-with-bengal-tmc-leaders-husband-false-police/>

³⁶ 'Radioactive Device' Case: Faridabad Buyer Called For Questioning To Dehradun. ETV Bharat. 2024-07-01. <https://www.etvbharat.com/en/state/radioactive-device-case-faridabad-buyer-called-for-questioning-to-dehradun-enn24071604743>

³⁷ Jeffrey Damicog. 3 persons arrested, charged with illegal trading of radioactive depleted uranium -- NBI Manila Bulletin. 2024-12-09. <https://mb.com.ph/2024/12/9/3-persons-arrested-charged-with-illegal-trading-of-radioactive-depleted-uranium-nbi>

³⁸ 3 arrested for illegally selling uranium. ABS-CBN News. 2024-12-09. <https://www.abs-cbn.com/news/nation/2024/12/9/3-arrested-for-illegally-selling-uranium-1529>

³⁹ Theo Burman. Russian Drones Spotted over Nuclear Plants in NATO Country. Newsweek. 2024-08-23. <https://www.newsweek.com/russia-drones-germany-nato-nuclear-plant-1943384>

USA.⁴⁰ Sveriges Television rapporterade i mars om drönarobservationer över olika skyddsklassade objekt i Skåne, bl.a. över det nedlagda kärnkraftverket i Barsebäck⁴¹, och i oktober rapporterades om ”flygande föremål” över Forsmarks kärnkraftverk.⁴²

En hackergrupp som har länkats till Iran påstod sig ha brutit sig in i ett datornätverk tillhörande Shimon Peres Negev Nuclear Research Center i Israel som en protest mot kriget i Gaza.⁴³ Forskningscentrat ingår i Israels nukleära forskningsprogram.

Uppgifter om bristande kärnsäkerhet

Retoriken i pakistansk media angående brister i Indiens kärnsäkerhet fortsatte även under 2024. Kashmir Media Service rapporterade att indisk polis uppmanats sluta ge ut information till media om händelser relaterade till stöld och illegal hantering av radioaktivt material i Indien.⁴⁴ Indiens inrikesdepartement bad alla delstater att vara återhållsamma med rapportering innan konfirmerande forensiska analyser genomförts, eftersom det ställer Indien i dålig dager internationellt.⁴⁵ Åtgärden kom då polisen vid ett flertal tillfällen, snabbt efter att de beslagtagit misstänkt radioaktivt material, gett ut pressmeddelanden och hållit presskonferens om beslaget.

⁴⁰ Chris Harris, NY, NJ lawmakers demand feds stop gaslighting, start shooting down drones: ‘Gone too far’. New York Post. 2024-12-14. <https://nypost.com/2024/12/14/us-news/sophisticated-drones-over-nj-could-be-part-of-iran-china-alliance-pol/>

⁴¹ Nya drönarlarm över Skåne – stridsflyg har observerats. SVT Nyheter. 2024-03-09. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/flygplan-over-skane-var-forsvarsmakten-vanlig-rutin>

⁴² Larm om flygande föremål ovanför Forsmark – polisinsats. SVT Nyheter. 2024-10-18. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/uppsala/larm-om-flygande-foremal-ovanfor-forsmark-polisinsats>

⁴³ Alexander Martin. Hackers claim to have breached Israeli nuclear facility’s computer network. The Record, 2024-03-20. <https://therecord.media/hackers-claim-attack-on-israeli-nuclear-research-facility>

⁴⁴ Kashmir Media Service, 2024-11-08

⁴⁵ Mahender Singh Manral: The Indian Express, 2024-11-07

Händelser relaterade till kemiska ämnen

Under de femton år som FOI producerat en årlig rapport om CBR-händelser har kemikalier alltid varit det vanligast förekommande farliga ämnet. Detta oavsett om incidenterna varit av antagonistisk natur, olyckor eller självförvållade, t.ex. självmord.

Under 2024 förekom det inte några redogörelser om allvarigare händelser eller attentat med giftiga kemiska ämnen med koppling till icke-statliga aktörer. Däremot förekom det, liksom tidigare år, flertalet andra antagonistiska händelser och företeelser med giftiga kemikalier som bedöms vara av vikt att inkludera i översikten nedan. Några av de händelser som redovisas i avsnittet inträffade under tidigare år. Dessa har tagits med då förövarnas domar fastställts och utredningar med mer detaljer publicerades under 2024.

Sverige

I oktober 2024 förgiftades nio individer i en lägenhet i Karlskrona efter att de ätit av hembakad kladdkaka.⁴⁶ Flera av offren var minderåriga och tillhörde samma familj. Pappan hade fått kakorna av en 19-årig bekant. Enligt medieuppgifter ska symptomen ha varit illamående, hallucinationer och yrsel. Polis och sjukvårdspersonal tillkallades till lägenheten eftersom flera av ungdomarna mådde mycket dåligt och fick föras akut till sjukhus. Det framkom av blodprov att kakorna ska ha varit preparerad med cannabis, något som kakätarna inte visste. Inte heller pappan ska, enligt egen utsago, ha varit medveten om kakans innehåll. Kemisk analys bekräftade att den innehöll THC (Tetrahydrocannabinol), den aktiva substansen i cannabisväxten. Den bekante unge mannen anhölls misstänkt för grov misshandel. Ytterligare två unga män häktades under utredningen med fortsatt brottsmisstanke. I mars 2025 pågick fortfarande förundersökningen.⁴⁷

I början av februari 2024 behandlades en treårig flicka på sjukhus för förgiftning.⁴⁸ Prover visade att hon fått i sig de narkotikaklassade medlen fentanyl och tramadol. Föräldrarna som kom in med flickan till sjukvården greps efter att provresultaten visat på att hon hade droger i kroppen. Anklagelserna blev grov misshandel eller grovt vållande till kroppsskada. Föräldrarna förnekar

⁴⁶ Karl Bergholtz. Misstänkta kakförgiftare släppta – utredning fortsätter. SVT. 2024-12-06. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/blekinge/misstankta-kakforgiftare-slappta-utredning-fortsatter>

⁴⁷ Maria Rydhagen. Familjen förgiftades av kladdkakor – åklagarens hemliga bevis. Expressen. 3 februari 2025-02-03. <https://www.expressen.se/nyheter/sverige/familjen-forgiftades-av-kladdkakor-aklagarens-hemliga-bevis>

⁴⁸ TT. Treåring hade knark i urinen – mamman åtalas. Svenska Dagbladet. 2024-07-21. <https://www.svd.se/a/Mnnk9J/trearing-hade-knark-i-urinen-mamman-atalas>

brott och menar att flickan fått i sig preparaten av misstag. Pappan släpptes men mamman åtalades för vållande till kroppsskada och ringa narkotikabrott, eftersom hon på vårdslöst sätt förvarat narkotika i hemmet, som dessutom legat tillsammans med godis och chips på en plats som var lättåtkomlig för dottern.

Övriga Europa

En 40-årig rysk kvinnlig schackspelare ska i augusti 2024 ha försökt förgiftat sin motståndare genom att sprida ut en substans innehållande en kvicksilverförening på dennes sida av schackbordet. Händelsen skedde i samband med en turnering i Dagestan, Ryssland.⁴⁹ En övervakningskamera hade fångat förövarens agerande innan matchen, vilket stödjer åtalet. Under matchen började den kvinnliga motspelaren känna sig dålig, illamående och hade svårt att hämta andan och påkallade därför sjukvårdare. Turneringen avbröts. Idrottsministern i Dagestan bekräftade senare uppgifterna om förgiftningsförsöket, och att ingen annan kommit till skada i lokalen.⁵⁰ ⁵¹ Rättegången pågår.

En brittisk läkare, 53-årige Thomas Kwan, åtalades och dömdes till 31 års fängelse i november 2024 för att ha försökt förgifta sin mammas partner genom en intrikat plan.⁵² Anledning till mordplanerna var flera olika ekonomiska dispyter mellan sonen och mamman. Bland annat hade mamman skrivit ett testamente där hennes partner, en man i 70-årsåldern, skulle ha besittningsrätt i det relativt värdefulla hus där de bodde i Newcastle. Kwan initierade själva planen genom att skicka ett ganska skickligt förfalskat brev till sin mammas partner i november 2023, där han informerades om att partnern skulle få besök av en sjuksyster för en hälsoundersökning, och i samband med denna få en påfyllningsdos av covid-19-vaccin. Ytterligare ett brev skickades i januari 2024 med själva datumen för hembesöket, följt av ett SMS med samma information ett par dagar innan hembesöket. Dagen för hembesöket, den 23:e januari, lämnade Kwan det hotellrum han bokat i falskt namn iförd en förklädnad som bland annat innefattade ett andningsskydd. Kwan spenderade över 40 minuter hemma hos sin mamma och hennes partner utan att bli igenkänd och genomförde en rutinmässig hälsokontroll på partnern och tog även blodtrycket på sin egen mamma. Besöket

⁴⁹ Alex Oliviera. Chess champ allegedly tried to poison rival who supposedly bad-mouthed her family in wild caught-on-camera move. NY Post. 2025-08-07. <https://nypost.com/2024/08/07/world-news/russian-chess-champion-caught-on-video-trying-to-poison-opponent/>

⁵⁰ В Дагестане шахматистка во время соревнований разлила ртуть рядом с доской соперни цы, ее задержали. Mediazona. 2024-08-07. <https://zona.media/news/2024/08/07/mercury>

⁵¹ Министр спорта Дагестана подтвердил данные о попытке отравления на чемпионате по шахматам. Подъем. 2024-08-07. <https://pdmnews.ru/37525/> Hämtad 2025-02-07.

⁵² In the Crown Court at Newcastle. R v Thomas Kwan. Sentencing Remarks. The Honourable Mrs Justice Lambert DBE. 2024-11-06. <https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/2024/11/R-v-Kwan-sentencing-remarks2.pdf>

avslutades med att partnern fick en injektion i ena armen, vilken han redan då uppfattade som mycket smärtsam. Han lades in på sjukhus redan dagen efter, med starka smärtor i armen. Delar av vävnaden på armen hade börjat dö och han diagnostiserades senare med nekrotiserande fasciit, ett tillstånd som exempelvis kan orsakas av ”köttätande bakterier”. Han överlevde dock förgiftningsförsöket men tvingades genomgå flera operationer där delar av armens vävnad avlägsnades. Den substans som användes vid mordförsöket var med största sannolikhet metyljodid, ett giftigt ämne som används som reagens inom kemisk syntes och i mindre utsträckning även som en pesticid. Ämnet är inte välkänt i förgiftningssammanhang. I samband med Kwans arrestering ett par veckor efter förgiftningsförsöket hittades mängder med giftiga ämnen i mannens garage, som kvicksilver, tallium, svavelsyra och arsenik. Mannen hade startat ett företag för att kunna anskaffa kemikalier. I garaget fanns även utgångsmaterial för att framställa ricin. En genomgång av mannens hem och telefon visade på ett stort intresse för giftiga ämnen och information hittades om ricin och andra kemiska- och biologiska stridsmedel, kliniska effekter av kemikalier, naturliga gifter, recept för framställning av natriumcyanid och metyljodid, samt ett antal böcker om toxikologi.

Storbritannien drabbades, liksom tidigare, av händelser med frätande ämnen under 2024. En synnerligen hänsynslös attack skedde i februari i Clapham i södra London då en mamma och hennes två döttrar, åtta och tre år gamla, utsattes för en frätande kemikalie. Mamman sägs ha fått ”livsförändrande” skador medan de två döttrarna fått mindre skador. Senare framkom att det yngre barnet skadats genom att hennes huvud slagits i marken av förövaren, snarare än att skadorna uppkommit av kemikalien. Även fyra personer som hjälpte offren samt fem polismän fick lindriga frätskador. Förövaren var en 35-årig man, ursprungligen från Afghanistan, som hade anlänt till Storbritannien 2016. Efter flera misslyckade försök att få uppehållstillstånd fick han dock det efter att ha konverterat till kristendom. Han var tidigare dömd för sexuellt ofredande.⁵³ Då förövaren avvek från platsen genomfördes en relativt omfattande jakt efter mannen, men utan resultat. Polisen misstänkte, efter att ha sett bilder från övervakningskameror, att förövaren hade tagit sitt liv efter händelsen. Kroppen hittades i Themsen tre veckor efter händelsen i vad som bedömdes vara självmord.⁵⁴

I december åtalades två pojkar, 14 och 16 år gamla, för ett misstänkt kemiskt angrepp vid Surbiton järnvägsstation i sydvästra London. När två transportpolis

⁵³ Sachin Ravikumar and Andrew Macaskill. Police hunt for man after London chemical attack injures several. Reuters. 2024-02-02. <https://www.reuters.com/world/uk/london-police-launch-manhunt-after-chemical-attack-leaves-several-injured-2024-02-02/>

⁵⁴ Clapham chemical attacker took his own life – inquest. BBC. 2024-07-23. <https://www.bbc.com/news/articles/ckrgeyeyzkmo>

undersökt vad de uppfattade som misstänkt beteende hos de båda pojkarna utsattes de för en frätande, sannolikt basisk, kemikalie. Två poliser fördes till sjukhus och ytterligare sju behandlades på platsen. Ingen kom till allvarlig skada, dock uppstod stora störningar i tågtrafiken.⁵⁵

En 57-årig tysk man fick under året livstids fängelse för att 2023 ha förgiftat sin fru med den giftiga växten stormhatt, som han blandat i sin frus mat.⁵⁶ Även den dömdes mannens älskarinna sedan tio år, dömdes till fängelse i två och ett halvt år.

Ett första försök att förgifta fruns mat hade inte gett önskad effekt, därför upprepade han proceduren genom att mixa i en större mängd stormhatt i yoghurt vilket resulterade i att frun avled en dag senare. Den högväxande stormhatten med vanligen blåviolettera blommor innehåller det aktiva ämnet akonitin, en alkaloid som påverkar nervsystemet. Det är en vanlig trädgårdsväxt i större delen av vårt land, men kan även förekomma vilt. Ett intag av några milligram ren akonitin kan inom en timme ge svåra förgiftningssymptom där hjärtrytmrubbningar och andningsförlamning är de allvarligaste.⁵⁷ Den

hjärtläkare som undersökte kvinnan bedömde att hennes död med hög sannolikhet var en effekt av förgiftning. Mannen, och även älskarinnan, nekade till brott.

En 32-årig österrikisk kvinna ska i ett försök att regissera sin ex-partners självmord ha förgiftat honom vid två tillfällen.⁵⁸ Den första incidenten skedde på en fest 2022 då kvinnan utan partnerens vetskap gav honom metanol och psilocybininnehållande svampar (magiska svampar) i en dryck. Det resulterade i att han hamnade i en fem dagars lång koma. Vid ett annat tillfälle samma år ska hon ha gett honom muffins spetsade med sömntabletter och skurit honom på underarmarna efter att han tuppav. När han vaknade upp befann han sig på sjukhus. Mannen överlevde giftmordsförsöken men blev nästan blind av

⁵⁵ Boys, 14 and 16, charged after suspected chemical attack at Surbiton station. The Guardian. 2024-12-01. <https://www.theguardian.com/uk-news/2024/dec/01/boys-14-and-16-charged-after-suspected-chemical-attack-at-surbiton-station>

⁵⁶ Susanne Liermann et.al. "Blauer Eisenhut" im Joghurt: Lebenslange Haftstrafe im Giftmordprozess. Der Mitteldeutsche Rundfunk. 2024-05-24. <https://www.mdr.de/nachrichten/sachsen-anhalt/dessau/bitterfeld/prozess-mord-vergiftung-eisenhut-urteil-100.html#Der>

⁵⁷ Giftinformationscentralen. Stormhatt. 2024-05-22. <https://giftinformation.se/vaxregister/stormhatt/>

⁵⁸ Mann vergiftet: Frau bestreitet Mordversuche noe. ORF.at. 2024-11-05. <https://noe.orf.at/stories/3279906/>

metanolintaget. Kvinnan ska därefter även ha fejkat en knivattack mot sig själv och anklagat partnern för mordförsök. Motivet ska ha varit att kvinnan utsetts till ensam arvinge till mannens förmögenhet på ca tre miljoner euro, och velat försäkra sig om att få ta del av pengarna. Kvinnan hävdar att hon är oskyldig.

Nord- och Sydamerika

Polis och ambulans tillkallades till en bostad i Wisconsin efter att en man påträffat en äldre kvinna livlös i bostadens sovrum.⁵⁹ Mannen hade kommit till bostaden för att köpa böcker som han sett på en annons. Händelsen inträffade redan 2021, men domen livstids fängelse för mord mot förövarna fastställdes först 2024. En brottsplatsundersökning visade på höga halter av kolmonoxid, i synnerhet i bostadens sovrum utan att det gick att hitta någon utsläppskälla till gasen. Obduktionen på kvinnan bekräftade att dödsorsaken var kolmonoxidförgiftning. Kvinnan hade även färsk skador på en ögat och kinden. En viltkamera som satt på offrets uppfart hade fångat upp att ett fordon kört in och parkerat framför huset natten innan kvinnan påträffats avliden och sedan åkt iväg två och en halv timme senare. Fordonet tillhörde kvinnans sonson. En gård som ägdes av kvinnan och som släktingarna ville ärva tros ha varit motivet. Kvinnans son hade under en polisintervju efter händelsen berättat att han försökt hindra sin mor att sälja sin jordbruksegendom till en bekant, då han ansåg att hon höll på att bli lurad. De två släktingarnas beteende och kommunikation kring händelsen väckte polisens misstankar. Undersökningen visade att sonsonen några dagar innan köpt en kolmonoxid-detektor. Det var även hans bil som identifierades natten innan vid bostaden, men sonsonen hävdade att han inte varit på orten vid tillfället. Sökhistoriken på offrets sons konto på Google visade att han dagen innan händelsen sökt information om bland annat vilka avloppsrengöringsmedel som hade ”högsta svavelsyrainnehåll” samt på kvalsterbekämpningsmedel för biodling med myrsyra som aktiv substans. Sonen hade även införskaffat dessa kemikalier just före hans mors dödsfall. Med rätt koncentrationer och betingelser kan dessa kemikalier producera kolmonoxid om de blandas.

En 47-årig kvinna i North Dakota dömdes i oktober till 25 års fängelse för att ha förgiftat sin 51-åriga pojkväns söta te med etylenglykol, ett ämne som används som antifrysmedel. Han ska ha insjuknat i samband med att han åkt för att träffa sin advokat för att få ta del av pengar från ett större arv.⁶⁰ Mannen blev

⁵⁹ Jerry Lambe. Man gets life for poisoning grandma for selling family farm. 2024-03-06. <https://lawandcrime.com/crime/man-poisoned-grandma-with-drain-cleaner-and-beekeeping-chemicals-to-keep-her-from-selling-family-farm-for-a-handful-of-beans>

⁶⁰ Katy Corr. Woman jailed for killing boyfriend with antifreeze poison after inheritance row. The Independent. 2024-10-17. <https://www.the-independent.com/news/world/americas/crime/north-dakota-ina-thea-kenoyer-b2631170.html>

medvetslös och avled senare. Obduktionen avslöjade att han dött av etylenglykolförgiftning. Händelsen skedde redan under hösten 2023. Släktingar till mannen menade att kvinnans motiv var att hon befarade att hon skulle gå miste om att få ta del av arvet, som var på ett mångmiljonbelopp, eftersom mannen ska ha velat bryta upp från deras förhållande. Kvinnan hävdade att pojkvännen druckit alkohol och fått värmeslag, men erkände dådet senare. Det framkom även att arvet aldrig hade existerat utan var ett dåligt skämt från en av mannens släktingar.⁶¹

Den 23 december insjuknade sex familjemedlemmar i Brasilien i kräkningar och diarré strax efter att de ätit av en kaka som en i familjen bakat.⁶² Tre av personerna avled av hjärtstillestånd. Svärdottern till en av de förgiftade kvinnorna hade bakat kakan tillsammans med svärmodern i hennes hem. Svärdottern anhölls senare av polisen misstänkt för att ha velat förgifta sina släktingar, eftersom man i offrens blod, urin och maginnehåll hittat spår av arsenik. Men då motiv saknades fanns också möjligheten att ämnet oavsiktligt hamnat i kakan. Vid en husrannsakan påträffades kakingredienser och även en pesticid i hemmet. Kakan ska också, enligt de som överlevde, haft en ovanlig doft och smak, men det hindrade inte familjen att fortsätta äta av kakan. Kemiska analyser av kakingredienserna pekade på att mjölet innehållit höga halter av arsenik (65 gram/kg). Några månader tidigare hade svärmodern, tillsammans med sin man, drabbats av en annan matförgiftning när de åt av en rätt med egenodlade bananer. Mannen avled. Efter kakhändelsen analyserades även hans kropp och det visade sig att även han hade fått i sig höga halter av arsenik, vilket ledde utredarna till att misstänka att även han kan ha blivit förgiftad, möjligen av sin svärdotter. Utredarna ska även ha fått fram bevis för att den misstänkta kvinnan ska ha köpt arsenik vid flera olika tillfällen. Den arresterade kvinnan som var misstänkt för att ha förgiftat sina familjemedlemmar hittades i februari 2025 avliden i sin cell, sannolikt genom självmord.

Enligt medieuppgifter ska det mexikanska brottssyndikatet Cártel de Jalisco Nueva Generación (CJNG) använt ”kemiska bomber” vid territoriella strider med polisstyrkor i Coahuayana, i delstaten Michoacán, i mars 2024.⁶³ Uppgifterna är relativt vaga men den oidentifierade kemikalien skulle ha spridits med någon form av enkel ”kanon” som benämns ”lanzapapas” (jmf. potatiskanon). Vid utskjutningen ska någon form av ”kemiskt damm” ha spridits. Sex stycken lokala

⁶¹ Jerry Lamber. Girlfriend spiked boyfriend's sweet tea with antifreeze to collect \$30 million inheritance that did not exist. Law & Crime. 2024-05-29. <https://lawandcrime.com/crime/girlfriend-spiked-boyfriends-sweet-tea-with-antifreeze-to-collect-30-million-inheritance-that-did-not-exist>

⁶² Vanessa Buschschlüter. Suspect in Christmas cake poisoning found dead in jail cell. BBC. 2025-02-13. <https://www.bbc.com/news/articles/c9qjzw9ljijo>

⁶³ Joel Cano, Policías comunitarios de Coahuayana se intoxican por explosivos químicos del CJNG, infobae, 2024-04-10. <https://www.infobae.com/mexico/2024/04/10/policias-comunitarios-de-coahuayana-se-intoxican-por-explosivos-quimicos-del-cjng/>

polismän ska ha blivit påverkade varav två allvarligt. Artikelns nämner även att CJNG har använt kemikalier tidigare (2022). Bland annat ska de två mycket giftiga pesticiderna Methomyl och Carbufuran ha använts, den senare är förbjuden både inom EU och i USA på grund av sin toxicitet.

Mellanöstern

Enligt medieuppgifter ska irakiska säkerhetsstyrkor ha förhindrat ett försök från ISIS-anhängare från att förgifta pilgrimer under vallfärden till Husayn ibn Alis helgedom i Karbala i Irak, som äger rum i Augusti varje år.⁶⁴ Planen var att kontaminera mat och dryck i de servicetält som finns på platsen.

Laboratorieanalyser av det ämne som skulle ha använts visade att det rörde sig om zinkfosfid, ett giftigt ämne som avger den giftiga gasen fosfin i kontakt med vatten. Metallfosfider som zinkfosfid och aluminiumfosfid används för skadedjursbekämpning, i synnerhet i dessa områden. ISIS tillverkade, under sin mest aktiva tid i Irak och Syrien, kemiska IED:er (Improvised Explosive Devices) i form av hemmagjorda handgranater som innehållit fosfid.

Asien och Oceanien

Thailand

Sex personer, tre män och tre kvinnor, med vietnamesiskt ursprung, varav två även hade amerikanskt medborgarskap, hittades döda på ett lyxhotell i Bangkok i juli 2024. I hotellrummen fanns en större, i princip orörd, måltid uppdukad. Polisen misstänkte att en av de deltagande personerna förgiftade de övriga genom att blanda cyanidsalt i den varma dryck som förtärts i rummet. Cyanid hittades både i en tekanna och i använda kaffekoppar. Blodprov från minst en av deltagarna visade också spår av cyanid.⁶⁵ En av de deltagande kvinnorna, Sherine Chong, med dubbelt medborgarskap, pekades ut som misstänkt förövare. Motivet tros ha varit ekonomiskt då Chong ska ha övertalat de övriga att investera i ett sjukhusbygge i Japan, en investering som sedan gått med stor förlust och de inblandade ska ha krävt ersättning.⁶⁶

⁶⁴ Iraqi security forces foil ISIS plot to poison Arbaeen pilgrims. Shafaq News. 2024-08-18. <https://shafaq.com/en/Iraq/Iraqi-security-forces-foil-ISIS-plot-to-poison-Arbaeen-pilgrims>

⁶⁵ Helen Regan, Kocha Olarn, och Manveena Suri, Cyanide poisoning likely killed six found dead in luxury hotel, including two US citizens, Thai police say, CNN, 2024-07-17 <https://edition.cnn.com/2024/07/17/asia/cyanide-thai-hotel-deaths-intl-hnk/index.html>

⁶⁶ Patrick Staveley, Motive behind poisoning deaths of six Vietnamese nationals in Thailand hotel revealed, skynews.com.au, 2024-07-19, <https://www.skynews.com.au/world-news/motive-behind->

I november 2024 dömdes en thailändsk kvinna till döden för ett förgiftningsmord som skedde 2023. Detta var den första domen i en rättegång där kvinnan anklagades för ytterligare tretton giftmordsförsök på sina vänner, som ska ha utförts mellan 2015-2023. Ett av offren överlevde.⁶⁷ Fallet har blivit uppmärksammat som "the Am Cyanide case" efter den dömda kvinnan Sararat "Am" Rangsiwuthaporn. Släktingar till den kvinnliga vän som förgiftades 2023 krävde att kroppen skulle obduceras, vilket också avslöjade spår av cyanid i kroppen. Man misstänkte att cyanidsalt blandats i offrets mat eller dryck. Under utredningen framkom att Am sannolikt även försökt förgifta de andra vännerna. Motivet ska ha varit att komma över värdesaker och pengar från offren för att finansiera sitt spelberoende. Även Ams före detta man, en polis, och hennes advokat dömdes till mellan ett och två års fängelse för undanhållande av bevis. Ex-maken erkände också delaktighet i förgiftning av en tidigare pojkvän till Am.

En thailändsk man står anklagad för att ha försökt förgifta en tjugohårig kvinnlig vän med cyanid.⁶⁸ Motivet ska ha varit att mannen försökt komma över en livförsäkring som kvinnan tecknat dagen innan samt att han velat adoptera hennes son. Hypotesen är att han iscensatt en motorcykelolycka där kvinnan enbart åsamkade sig lättare skador. Under sjukhusvistelsen insjuknade hon sedan oväntat, snabbt och dog. Prover som togs på den avlidne visade spår av cyanid i blod och maginnehåll. Misstankar väcktes mot mannen eftersom han stod som förmånstagare till försäkringen och inte hennes son, vilket hade varit det naturliga. Mannen identifierades i testamentet som hennes pojkvän och var närvarande vid såväl olycksplatsen, sjukhuset och vid begravningen. Mannen, som var homosexuell, hade tillsammans med en manlig vän även försökt få de involverade munkarna som förberedde kroppen för begravningssceremonin att den skulle genomföras på en dag istället för normalt tre innan kremering, ett agerande som stärkte misstankarna mot mannen.

Innehav av cyanidsalt är kraftigt reglerat i Thailand. Utan tillstånd är innehav och anskaffning olagligt och kan ge upp till två års fängelse.

Indien

[poisoning-deaths-of-six-vietnamese-nationals-in-thailand-hotel-revealed/news-story/66aded68d331fa20473612844a1ceb15](https://www.bbc.com/news/health-66aded68d331fa20473612844a1ceb15)

⁶⁷ Joel Guinto, Ryn Jirenuet. Death penalty for Thai woman accused of murdering 14 friends with cyanide. BBC News. 2024-11-20. [Thailand: Death penalty for woman accused of poisoning 14 friends.](https://www.bbc.com/news/health-66aded68d331fa20473612844a1ceb15)

⁶⁸ Petch Petpailin. Bitter pill: Gay man accused of poisoning friend for insurance cash. Thaiger. 2024-08-06. https://thethaiger.com/news/national/bitter-pill-gay-man-accused-of-poisoning-friend-for-insurance-cash#google_vignette

En 23-årig man förgiftades i oktober 2022 av sin flickvän med bekämpningsmedlet paraquat (Paraquat di Chloride).⁶⁹ Kvinnan hade blandat pesticiden i en ayurvedisk örtmedicin som hon serverade pojkvännen. Den förgiftade mannen hade fattat misstankar och även videofilmade den förgiftade drycken, vilket han kunde förmedla till utredarna innan han avled i organsvikt elva dagar senare på sjukhus. Motivet ska ha varit att pojkvännen hade misshandlat henne, men åklagaren menade att hon istället velat undanröja pojkvännen då det under utredningen framkommit att hon var förlovad med en annan man. Den mer än ett år långa rättegången avslutades i januari 2025 med att kvinnan dömdes till dödsstraff.

En 22-årig kvinna, utbildad inom jordbruksvetenskap, har erkänt att hon förgiftat såväl sin man, sina svärföräldrar samt ytterligare två av deras familjemedlemmar med tallium.⁷⁰ Maken och hans föräldrar avled på sjukhus. Kvinnan ska ha gett sina offer giftet över en tjugodagarsperiod och även fått hjälp av en släkting till henne. Hjälp kan möjligen ha varit att anskaffa av giftet från en kemikaliehandlare i en annan indisk stad. Laboratorietester visade att offren hade höga halter av tallium i blodet. Kvinnan, som ska ha haft äktenskapsproblem, hade sökt efter information om tallium på nätet, inklusive var det gick att köpa, vilket stärkte polisens misstankar om mordförsök.

Australien

Efter en utförlig polisutredning åtalades en 34-årig kvinna, bosatt vid Sunshine Coast, Queensland, i januari 2025 för tortyr av en ettårig flicka. Under andra halvan av 2023 ska hon enligt åtalet vid fem tillfällen givit flickan olika former av ickenödvändiga receptbelagda mediciner som ska ha funnits tillgängliga i hemmet. Kvinnan postade sedan videor av den lidande flickan på sociala medier och bad om donationer via GoFundMe. Hon ska även ha använt videorna för att få flera följare på sociala medier. Enligt polisen ska hon ha lyckats få in donationer på ca 400 000 kr. Kvinnans förfarande avslöjades då hon sökte vård för barnet som då ska ha varit allvarligt sjukt. Enligt konsulterade experter skulle

⁶⁹ What is the Sharon Raj murder case: All you need to know about the charges, murder and court observations. The Economic Times, India Times. 2025-01-20.
https://economictimes.indiatimes.com/news/india/what-is-the-sharon-raj-murder-case-all-you-need-to-know-about-the-charges-murder-and-court-observations/articleshow/117391207.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst

⁷⁰ Scientist, 22, uses 'poisoner's poison' (thallium) to kill hubby, 4 in-laws. The Times of India. 2023-10-20.
http://timesofindia.indiatimes.com/articleshow/104566318.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst. Hämtad 20250312

barnet ha svävat i livsfara om kvinnan inte stoppats. Barnet har enligt uppgift ej fått några bestående skador.⁷¹

⁷¹ Mum accused of poisoning baby in \$60k social media scam. Sunshine Coast News. 2025-01-16.
<https://www.sunshinecoastnews.com.au/2025/01/16/mum-accused-of-poisoning-baby-in-60k-social-media-scam/>

Händelser relaterade till biologiska ämnen

Det har inte skett någon antagonistisk attack, som orsakat omfattande konsekvenser, med vare sig smittsamma ämnen eller toxiner under 2024. Dock finns exempel på incidenter med koppling till dessa typer av ämnen som lyfts fram i rapporten och som visar på en intention av antagonistisk karaktär hos aktörerna.

Den 18-åriga man som i juli knivmördade tre unga flickor och skadade ytterligare tio personer under en dansundervisning i Southport, Storbritannien, dömdes separat även under *Biological Weapons Act 1974* för innehav av ricin. Han åtalades för produktion av biologiskt toxin, som ricin är. En pdf-fil hittades i gärningspersonens ägo med titeln "*Military studies in the jihad against the tyrants: the Al Qaeda training manual*". Polisutredningen fann inga spår av ricin på kniven som användes vid knivdåden. Det finns heller inga uppgifter om hur mycket ricin mannen ska ha producerat. I februari 2025 fastställdes domen till livstid med ett minimumstraff om 52 års fängelse.^{72 73}

En amerikansk veteran och tidigare milismedlem arresterades i april för försök att producera ricin. Han ska ha haft ricinfrön, en vit substans som innehöll en viss mängd ricin, samt ett handskrivet protokoll för hur toxinet kan extraheras ur ricinfrön. Toxinet ska inte ha varit en del av någon attentatsplan utan producerats mest av nyfikenhet. Mannen riskerar upp till fem års fängelse.^{74 75}

Den 6 juli greps den georgiska medborgaren Michail Chkhikvishvili i Chişinău, Moldavien, på begäran av USA. Han utlämnades senare till USA och ställdes inför rätt i New York i mitten av samma månad. Chkhikvishvili, som även går under namnen Mishka, Commander Butcher eller enbart Butcher m.fl, är utpekad

⁷² Martin, A-C. Southport stabbing suspect Axel Rudakubana appears in court accused of terror offence and making ricin. Independent. 2024-10-30. <https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/southport-stabbing-suspect-axel-rudakubana-court-terror-ricin-poison-b2638110.html>

⁷³ Gregory, A. Shead, R. Southport killer Axel Rudakubana's sentence not unduly lenient, attorney general says. Independent. 2025-02-14. <https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/southport-rudakubana-sentence-attorney-general-b2698691.html>

⁷⁴ Vienna man pleads guilty to illegally possessing ricin. US Attorney's Office. Eastern District of Virginia. 2024-08-21. <https://www.justice.gov/usao-edva/pr/vienna-man-pleads-guilty-illegally-possessing-ricin>

⁷⁵ Barakat, M. Military veteran pleads guilty to illegal possession of ricin. AP News. 2024-08-22. <https://apnews.com/article/militia-ricin-virginia-toxic-guilty-vane-0080ceb477b07ce802c3fcd3a484486b>

som medlem i en gruppering som bejakar en nynazistisk, accelerationistisk⁷⁶ ideologi. Gruppen går bland annat under benämningen *Maniacs Murder Cult* och MKY. Verifierad information om MKY är svårtillgänglig men gruppen anses ha sitt ursprung i Dnipro, Ukraina, från ungefär 2017 och har sedan spridit sig till bland annat Ryssland men även Västeuropa.⁷⁷ Det kan noteras att den påstådda skaparen av gruppen, en ukrainare som benämns Yegor Krasnov, ska ha arresterats, då 19 år gammal, i Ukraina för att ha misshandlat och rånat två personer. Offren ska bland annat ha attackerats med tårgas.⁷⁸

Enligt Federal Bureau of Investigation (FBI) har Chkhikvishvili benämnt sig själv som bland annat rekryterare för MKY, senare även som ledare. Han ska även ha publicerat flera utgåvor av ett manifest som benämns "Hater's Handbook". Den 122-sidiga 3:e upplagan av manifestet nämner på en sida ett stort antal giftiga ämnen och toxiner som lämpliga medel för att åstadkomma skada. Det innehåller dock ingen information om anskaffning, tillverkning eller utspridning.

Enligt en FBI-agents vittnesmål i rätten i New York, inför den senare arresteringen, ska Chkhikvishvili bland annat ha försökt rekrytera en person för att åstadkomma en masskadehändelse i New York.⁷⁹ Personen han försökte rekrytera var dock en FBI-agent. Under rekryteringsgången la Chkhikvishvili fram en plan som gick ut på att klä ut sig till jultomte och dela ut förgiftat godis till "rasminoriteter". I den vidare konversationen med den tänkta utföraren (FBI-agenten) menade Chkhikvishvili att ricin nog skulle vara det lämpligaste ämnet att använda, och försåg även den tänkta utföraren med en kopia av "The Mujahideen Poisons Handbook", som bland annat innehåller en beskrivning om hur man kan framställa ricin från castorbönor. Han föreslog även att förgiftningsförsöket borde riktas mot den judiska befolkningen i Brooklyn "under någon judisk högtid", och då i en "judisk skola full av barn". FOI har inte någon information om utkomsten av lagföringen.

En veteran från USA:s marinkår har erkänt att han försökt utvinna toxin från ricinbönor i sitt hem.⁸⁰ Han hävdar att han inte haft något ont uppsåt utan gjort detta av eget intresse. FBI påträffade vid sin husrannsakan att det i husets tvättstuga fanns bönor från ricinplantan, laboratorieutrustning och en

⁷⁶ Expo wiki, <https://expo.se/lar-dig-mer/wiki/accelerationism/>

⁷⁷ Peter Smith and Sharon Adarlo, *Brotherhood of Blood: Understanding the Origins and Trajectory of the Maniac Murder Cult. The Global Network on Extremism and Technology (GNET)*. 2024-12-04

⁷⁸ Yaroslav Kulish. 19-year-old sadist from the Dnieper calls himself a "maniac" and "psycho". kp.ua. 2020-12-17 (maskinöversatt från ryska)

⁷⁹ United States District Court Eastern District of New York, United States of America against Michail Chkhikvishvili. Case No. 24-MJ-306. 2024-04-22

⁸⁰ Matthew Barakat. Military Veteran Gets Time Served for Making Ricin Out of 'Curiosity'. Military.com Network. 14 november 2025.

handskriven instruktion om hur toxinet kan extraheras. En analys verifierade även spår av orent ricin i ett provrör. Mannen hade under en period tillhört en milisgrupp, Virginia Kekoas, men gruppen hade brutit banden med honom då de var bekymrade över mannens prat om hemmagjorda sprängämnen och att de befarade att han också skulle kunna vara en infiltratör från en federal myndighet. Ett inlägg som individer från milisgruppen publicerat på en internetsida, där de diskuterade marinkårveteranen, hade fångats upp av FBI. Detta föranledde deras husrannsakan då man befarade att mannen planerade att genomföra ett terrorattentat med explosivämnen. Mannen, som arbetade som analytiker på underrättelsemyndigheten the National Geospatial-Intelligence Agency, hade isolerat sig efter pandemin och hade påverkats mentalt över omvärldsutvecklingen efter ryska invasionen i Ukraina. Denna oro hade väckt hans intresse för prepping och milisgrupper. Att mannen hade ricin i sitt hem var något som framkom först vid husrannsakan.

En man i Arkansas, USA, arresterades i januari 2024 för innehav av ricin. En stor mängd ricinfrön, en vätska som misstänktes innehålla ricin och en kaffekvarn (användbar för att mala ricinfrön) påträffades i mannens husvagn. Han uppgav för polisutredarna att han behövde ricin för att jaga iväg tjuvar från sin egendom. Det initiala anonyma tipset uppgav att gärningspersonen skulle förgifta sin egen mor.⁸¹ Mannen erkände sig sedermera skyldig till innehav av ricin och riskerar ett fängelsestraff på maximalt tio år och 250 000 dollar i böter.⁸²

I mars 2024 åtalades en kvinna från Ångermanland för mordförsök och dömdes sedermera till sex års fängelse för synnerligen grov misshandel för att ha försökt förgifta och infektera sin dotter. Förgiftningen ska ha skett med stora mängder insulin och ångestdämpande läkemedel, medan infektionsförsöken innefattar injektioner med tarmbakterier i flickans blodsystem. Dottern överlevde trots livshotande sepsis (blodförgiftning) och multiorgansvikt. Bevisen mot mamman inkluderade bland annat google-sökningar med frasen ”kan man göra sitt barn sjukt utan att det syns”.⁸³ Fängelsestraffet skärptes till åtta år av hovrätten för nedre Norrland.⁸⁴

⁸¹ Swaim, K. Winslow man accused of making poisonous biological weapon. Yahoo!News. 2024-02-06 <https://www.yahoo.com/news/winslow-man-accused-making-poisonous-182348271.html>

⁸² Wood, R. Winslow man pleads guilty to federal charge of having ricin. Northwest Arkansas Democrat Gazette. 2024-10-23 <https://www.nwaonline.com/news/2024/oct/23/winslow-man-pleads-guilty-to-federal-charge-of/>

⁸³ En 30-årig kvinna döms till sex års fängelse för synnerligen grov misshandel på sin dotter i Ångermanland. Dagens Medicin. 2024-04-18 <https://www.dagensmedicin.se/yardens-styrning/juridik/kvinna-doms-injicerade-bakterier-i-sin-dotter/>

⁸⁴ Dom i målet angående försök till mord och synnerligen grov misshandel genom olika handlingar riktade mot ett barn. Hovrätten för nedre Norrland. Mål: B 782-24. 24-06-20

Ryska myndigheter utredde en matförgiftningshändelse där konserverade bönor misstänktes vara kontaminerade med botulinumtoxin. Två personer uppges ha avlidit och ytterligare minst 415 personer i elva ryska regioner uppsökte sjukhus för vård. Myndigheternas respons involverade 250 ton beslagtagna bönor och fyra personer kopplade till bönföretaget uppges blivit arresterade misstänkta för brott mot livsmedelssäkerhetsföreskrifterna.^{85 86}

Hot- och pulverbrevsincidenter

Alltsedan mjältbrandsbrev i USA 2001 har det förekommit postförsändelser som innehållit pulver av någon typ, och ibland i kombination med ett uttryckt hot. Detta har skett i Sverige såväl som i andra länder. I de allra flesta fall har det rört sig om ofarliga substanser, men händelserna har orsakat oro bland de personer som hanterat och mottagit försändelserna. Dessutom har de tagit anseende som samhällsresurser i anspråk för att hantera ett potentiellt farligt ämne, samt att de orsakat störningar i den verksamhet som drabbats. I Sverige har myndigheter och religiösa inrättningar varit särskilt utsatta.

Flertalet domare i norra Pakistan har mottagit brev som innehållit pulver. Brevtexten har formuleringar som antyder att pulvret innehåller mjältbrands/anthrax-sporer. Efterföljande analyser ska ha visat på att det var spår av arsenik snarare än mjältbrandssporer, men en källa citerar en forensisk rapport som nämner att även mjältbrandssporer ska ha funnits i breven.^{87 88}

Brev innehållandes misstänkt okänd substans skickades i september 2024 till valförrättare i 17 amerikanska delstater. Åtminstone några brev ska ha skickats från en grupp som kallar sig "*United States Traitor Elimination Army*". Ingen av adressaterna ska ha fått några symptom och det finns inga uppgifter om resultat från labbanalyser.⁸⁹

⁸⁵ Russia makes arrests after dozens fall ill with botulism. Reuters. 2024-06-18. <https://www.reuters.com/world/europe/russia-makes-arrests-after-dozens-fall-ill-with-suspected-botulism-2024-06-18/>

⁸⁶ Глава Роспотребнадзора Анна Попова приняла участие в заседании Комитета Госдумы по охране здоровья. Rospotrebnadzor. 2024-07-11 https://rospotrebnadzor.ru/about/info/news/news_details.php?ELEMENT_ID=27998

⁸⁷ Pak security agencies tracing source of 'toxic letters' received by superior judges. ANI. 2024-04-05 https://www.aninews.in/news/world/asia/pak-security-agencies-trachoning-source-of-toxic-letters-received-by-superior-judges20240405120325/#google_vignette

⁸⁸ Sheikh, N. Anthrax found in threatening letters: forensic report. Tribune. 2024-04-07 <https://tribune.com.pk/story/2461951/anthrax-found-in-threatening-letters-forensic-report>

⁸⁹ Cohen, M. Murray, S. Main, A. More than 20 election offices have been targeted with suspicious packages this week. CNN. 2024-09-20 <https://edition.cnn.com/2024/09/20/politics/election-offices-suspicious-packages-fbi/index.html>

Tre pulverbrev skickades till olika belgiska adressater, bland annat premiärministerns kontor, i november. Pulvren ska inte innehållit något hälsofarligt då inga symptom uppvisades hos mottagarna.⁹⁰

I oktober fick fyra olika försäkringsbolag i Hong Kong pulverbrev med hotelser som inkluderade formuleringen ”*Containing Bacillus anthracis*”. Pulvren analyserades och visade sig bestå av glaspulver. Totalt 51 personer evakuerades i ett initialt skede. Ärendet utreddes av polis men inga gripanden gjordes.⁹¹

I juni mottog länsstyrelsen i Skåne ett pulverbrev. Efterföljande analys visade att det inte var någon hälsofarlig substans i brevet. Personen som öppnade brevet sanerades och undersöktes av ambulanspersonal på plats.⁹²

Anskaffningsmöjligheter

Som grupp skiljer sig biologiska ämnen en hel del från kemiska och radiologiska ämnen, då det runt om i världen alltid förekommer naturliga utbrott orsakade av dessa ämnen. Möjligheten att tillskansa sig smittsamma ämnen från dessa utbrott finns således för den som har relevant kompetens och tillfälle. Dessutom sker ibland incidenter där biologiska ämnen som, helt legalt förvaras i frysar på universitet och forskningsinstitut, av diffusa anledningar försvinner eller tappas bort. En aktör som innehar ett potent biologiskt ämne, B-agens, och har förmåga att exempelvis odla och sprida agenset samt har en vilja att orsaka skada på andra människor, djur eller växter, kan utgöra ett potentiellt hot. Nedan beskrivs en incident kopplat till ett laboratorium, samt några naturliga sjukdomsutbrott orsakade av biologiska ämnen som brukar nämnas som potentiella bioterroragens.

Ett australiensiskt laboratorium upptäckte 2023 att 323 provrör innehållandes farliga virusstammar hade försvunnit. Det rörde hendra-, lyssa- och hantavirus som förvarades i frysar på laboratoriet och förmodligen hade försvunnit redan 2021. Laboratoriet vet inte om de förstörts eller flyttats någon annanstans. Korrekt dokumentation saknas, vilket innebär ett tydligt avsteg från gällande bioskyddsprotokoll. Man hävdar dock att de inte försvunnit i samband med något inbrott. Innehav av biologiska ämnen medför en skyldighet att förvara dessa på

⁹⁰ Letter with suspicious powder sent to Prime Minister's Office. The Brussels Times. 2024-11-22 <https://www.brusselstimes.com/1323763/letter-with-suspicious-powder-sent-to-prime-ministers-office-tbth>

⁹¹ Emergency response following anthrax threats at four separate insurance companies. The Standard. 2024-10-17 <https://www.thestandard.com.hk/breaking-news/section/4/221632/Emergency-response-following-anthrax-threats-at-four-separate-insurance-companies>

⁹² Bolmgren, F. Pulverbrev på länsstyrelsen. Expressen. 2024-06-17 <https://www.expressen.se/nyheter/sverige/pulverbrev-pa-lansstyrelsen/>

ett ansvarsfullt och säkert sätt, så att de inte kan hamna i fel händer och därmed utgöra en potentiellt fara för allmänheten. Vidare utredning pågår för att utröna vad som skett med dessa provrör och varför det tog två år innan händelsen upptäcktes.⁹³

Uganda drabbades under början av 2025 av ett ebolautbrott. I mitten av februari kunde man bekräfta nio fall, varav ett dödsfall.⁹⁴

Inget större mjältbrandsutbrott hos människor rapporterades under 2024. Det senaste skedde i Zambia 2023, som tidigare rapporterats.⁹⁵ Dock förekommer det sporadiska fall hos boskap världen över varje år. Människor som kommer i kontakt med och hanterar dessa djur riskerar att infekteras.⁹⁶

⁹³ Thomson, J. Hundreds of vials of deadly viruses missing after lab breach. Newsweek. 2024-12-09 <https://www.newsweek.com/deadly-virus-missing-laboratory-australia-hantavirus-lyssavirus-hendravirus-1997610>

⁹⁴ Folkhälsomyndigheten. 2025-02-14 <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/ebola-utbrott-uganda-2025/>

⁹⁵ Normark, M. *et al.* CBRN-hot från ickestatliga aktörer – Årsrapport 2023. FOI-R--5607--SE

⁹⁶ Carlson, CJ. *et al.* The global distribution of *Bacillus anthracis* and associated anthrax risk to humans, livestock and wildlife, *Nature Microbiology*, 2019 Aug;4(8):1337-1343.

FOI
Totalförsvarets forskningsinstitut
164 90 Stockholm

Tel: 08-55 50 30 00
Fax: 08-55 50 31 00

www.foi.se